

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1000/2023
31.01.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Весне Мاستиловић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Иван Бајазит, адвокат из ..., против туженог СП „Ласта“ АД Београд, Профитна организација „Ласта“ Смедеревска Паланка, ради накнаде зараде и доприноса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1404/19 од 24.03.2021. године, у седници одржаној 31.01.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1404/19 од 24.03.2021. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1404/19 од 24.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П1 119/17 од 30.01.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да на име мање исплаћене зараде за период од 01.08.2002. године закључно са 31.10.2010. године исплати новчане износе са законском затезном каматом све ближе опредељено у том ставу изреке и да се обавезе тужена да на утврђену и мање исплаћену зараду за назначени период уплати тужиоцу доприносе за пензијско и инвалидско и здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености који падају на терет дужника као послодавца и тужиоца као радника РФ за здравствено осигурање – Филијала у Смедереву и Националној служби за запошљавање по стопи и висини која ће бити утврђена у моменту уплате и којом је тражио да се обавезе тужени да за тужиоца сачини обрасце М4 на име остварене разлике у заради из става првог изреке за период од 01.08.2002. године закључно са 31.01.2004. године и за период од 01.12.2005. године закључно са 31.08.2010. године и исти достави Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијали у Смедереву. Ставом другим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1404/19 од 24.03.2021. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци ПП 119/17 од 30.01.2019. године у делу става првог изреке, којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да за тужиоца сачини обрасце М4 на име остварене разлике у заради за период од 01.08.2002. године закључно са 31.01.2004. године и за период од 01.12.2005. године закључно са 31.08.2010. године, достави Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијали у Смедереву и тужбу тужиоца у том делу одбацио. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци ПП 119/17 од 30.01.2019. године у преосталом делу става првог и у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП.

Чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23) и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе као ни ново тумачење права, па нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП, изјављеној против потврђујућег дела побијане пресуде.

Предмет тражене правне заштите је потраживање мање исплаћене зараде за период од 01.08.2002. године закључно са 31.01.2004. године и за период од 01.12.2005. године закључно са 31.08.2010. године као и уплата припадајућих доприноса у висини која би била утврђена у моменту уплате као и сачињавање образаца М4 на име остварене разлике у заради за назначени период који би били достављени Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање – Филијала у Смедереву. Тужилац потраживање заснива на одлуци Уставног суда Србије Уо 25/2009 од 09.06.2010. године којом је утврђено да нису у сагласности са Уставом Србије члан 5. Колективног уговора о изменама и допунама Колективног уговора саобраћајног предузећа „Ласта“ АД Београд 5877 од 28.02.2009. године, члан 9. Колективног уговора о изменама и допунама Колективног уговора од 01.10.2002. године, члан 3. Колективног уговора о изменама и допунама Колективног уговора од 25.09.2003. године и члан 27. Појединачног колективног уговора туженог од 29.07.2002. године а који је прописивао различите цене рада за сваку профитну организацију према исказаном кварталном пословном резултату. Побијана одлука донета је у складу са правним схватањем утврђеним на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 17.02.2021. године о начину отклањања штетних последица појединачног акта насталих применом касираног неуставног или незаконитог општег акта, да лице коме је повређено право

коначним или правноснажним појединачним актом донетим примено закона или другог општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, опште прихваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не може се обратити суду тужбом за накнаду штете пре него што покуша да отклони штетне последице неуставности или незаконитости касираног општег акта изменом појединачног акта од стране његовог доносиоца, а уколико то није могуће – подношењем захтева Уставном суду да својом одлуком одреди други начин отклањања штетних последица (утврђивањем права на накнаду штете, повраћајем у пређашње стање или на други начин).

У Републици Србији овај поступак је уређен Законом о Уставном суду и он мора бити поштован од стране редовних судова. Једна специфичност тог поступка је и рок у коме се поступак може покренути, чијим пропуштањем настаје преклузија. Странка која је преклудирана у праву на подношење захтева Уставном суду у смислу чл. 61. и 62. Закона о Уставном суду, не може се обратити редовном суду тужбом за накнаду штете или неком другом тужбом којом би тражила отклањање штетних последица примене касираног општег акта на остваривање њених појединачних права и обавеза. Појединачни правни акт донет применом касираног општег акта у време његовог важења, сматра се законитим и такав акт не може бити основ за подношење тужбе за накнаду штете због незаконитог или неправилног рада органа у складу са чланом 172. ЗОО, док се тај појединачни акт не измени. У случају да измена појединачног акта није могућа, одлука Уставног суда којом је одређена накнада штете као начин отклањања штетних последица касираног акта, представља основ за обраћање странке суду или другом органу тужбом за накнаду штете односно захтевом за накнаду штете.

Тужилац се није обраћао туженом за измену уговора о раду који је важио у периоду потраживања и када су биле на снази цитиране одредбе Колективног уговора туженог које су биле предмет уставне контроле. Одлука Уставног суда може да делује ретроактивно али под условом да запослени тражи измену акта. То у овом случају не стоји. Указивање ревидента на другачије одлуке судова о истом правном питању није од утицаја јер одлука о споровима са тужбеним захтевом као у овој парници, зависе од утврђеног чињеничног стања у сваком конкретном предмету.

Из тих разлога, Врховни суд је закључио да нису испуњени услови за примену одредбе члана 404. став 2. ЗПП па је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП је прописано да ревизија није дозвољена ако је изјављена против пресуде против које по закону не може да се поднесе (члан 403. ст. 1. и 3. ЗПП). Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побijeног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Одредбом члана 441. ЗПП прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о заснивању, постојању и престанку радног односа. У споровима ради новчаног потраживања из радног односа ревизија је дозвољена под истим условима као у имовинскоправним споровима који се односе на новчано потраживање.

Тужбу ради исплате тужилац је поднео 30.03.2004. године. Вредност укупног потраживања је 138.471,10 динара а у тужби је вредност опредељена на износ од 71.100,00 динара. Имајући у виду назначене износе, очигледно је да висина спорног потраживања не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, из ког разлога ревизија није дозвољена.

Тужилац је ревидирао и на став први одлуке другостепеног суда која по својој природи представља решење а којим је укинута првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је тражио да тужени за тужиоца сачини обрасце М4 на име остварене разлике у заради за спорни период и исти достави надлежном Фонду и у којем делу је тужбу другостепени суд одбацио.

Према члану 420. став 1. ЗПП прописано је да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан. Ставом 2. истог члана прописано је да ревизија против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде.

Имајући у виду одредбу цитираног прописа произлази да је ревизија тужиоца и у односу на став први изреке другостепене пресуде недозвољена.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 413. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић